

กลยุทธ์การให้

เพื่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจอย่างยั่งยืน

giving

พัชรินทร์ สิริสุนทร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201021165

เกริ่นนำ

หนังสือ “กลยุทธ์การให้เพื่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจอย่างยั่งยืน” เป็นบทสังเคราะห์ความรู้ที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นจากผลงานวิจัยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา การทบทวนวรรณกรรมร่วมสมัย และการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีด้านสังคมวิทยาการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ “การให้” ซึ่งมีความเป็นนามธรรมเข้ากับกรณีศึกษาที่พบในระดับปฏิบัติการ วัตถุประสงค์สำคัญของหนังสือเล่มนี้ ได้แก่ การสร้างความตระหนักถึงการให้อย่างยั่งยืนขององค์กรธุรกิจในฐานะที่เป็นผู้ให้ ตลอดจนการสร้างเสริมศักยภาพด้านการเรียนรู้ของผู้รับและสังคมในภาพรวมจากการให้ ซึ่งจะนำไปสู่การผลิตสร้างคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้เขียนนำเสนอกระบวนทัศน์ใหม่ด้านการทำธุรกิจ โดยเปิดประเด็นถกเถียง เรื่องกลยุทธ์การให้ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบเรื่องรูปแบบและการลงทุนด้านการให้ที่คุ้มค่าและยั่งยืน พร้อมชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการลงทุนด้านการให้ รูปแบบใหม่ของการให้ที่จะนำไปสู่การบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มผู้ประกอบการ

การทำธุรกิจในความหมายใหม่จึงไม่ได้จำกัดอยู่ที่กำไรและผลประโยชน์
ตอบแทนสูงสุดทางธุรกิจแต่เพียงประการเดียว แต่ครอบคลุมการลงทุน
ด้านการให้ที่มีคุณภาพและยั่งยืน ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อเสนอ
ให้องค์กรธุรกิจเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน ในยุคสมัย
ที่ภาคธุรกิจมีบทบาทและอำนาจในการชี้นำสังคมในปัจจุบัน จะเป็น
ข้อเสนอการพัฒนาทางเลือกที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในประเทศ
ด้อยพัฒนา ซึ่งธุรกิจส่วนใหญ่ตกอยู่ในมือของเครือข่ายธุรกิจขนาดยักษ์
และบริษัทข้ามชาติเพียงไม่กี่กลุ่ม ในขณะที่นโยบายการพัฒนาสังคม
ตกอยู่ในมือของผู้นำ ที่มีทัศนคติสำนักสาธารณะ ทูจริตคอร์รัปชัน ละเลย
ประเด็นความเหลื่อมล้ำ ไม่ใส่ใจในปัญหาสังคมและความต้องการของ
คนส่วนใหญ่

ผู้เขียนเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้นจากผลการวิจัยตามวิธีวิทยา
แบบปัญญาปฏิบัติ (Phronesis Approach) และการวิจัยแบบฐานราก
(Grounded Theory) โดยสังเคราะห์ชุดของความรู้ ที่ได้จาก
ประสบการณ์และการบอกเล่าของผู้คนจำนวนมากที่ทำงานด้านการให้
โดยใช้เทคนิคการถอดบทเรียน (Lesson Learned) และเทคนิคสุนทรีย
สนทนาทางสังคม (Aesthetic Social Dialogue Technique/ ASDT)
ในบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีลักษณะผ่อนคลายร่วมกับ
กัลยาณมิตรทางปัญญา ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้
ส่วนเสียที่มีบทบาททั้งทางตรงและทางอ้อมในกระบวนการให้เชิงกลยุทธ์
ขององค์กรธุรกิจจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนพบว่าแม้ว่า ASDT
จะเป็นเทคนิคที่ช่วยให้กระบวนการสนทนามีเป้าหมาย ผู้สนทนามีโอกาส
ได้ตรวจสอบใจและความคิดของตนเอง ว่ามีความสนใจและทุ่มเทลง
ในประเด็นที่สนทนามากน้อยเพียงใด แต่ก็ยังเป็นเทคนิคที่มีข้อจำกัด
เนื่องจากนักวิจัยต้องมีทักษะในการอ่านและตีความภาษาอื่น นอกเหนือ

จากภาษาพูด (Non-verbal Communication) มีสติในการฟังอย่างมีเป้าหมาย และมีทักษะด้านการตีความการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Communication) เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่ฉับไว ละเอียดละออ และสามารถหยิบจับสัญลักษณ์จำนวนมากที่ปรากฏขึ้นในระหว่างการพูดคุย ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นทักษะการสื่อสารที่นักวิจัยส่วนใหญ่มีข้อจำกัดและขาดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง

“กลยุทธ์การให้เพื่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจอย่างยั่งยืน” เป็นหนังสือที่บูรณาการความรู้ที่มีลักษณะข้ามศาสตร์ ผู้อ่านต้องก้าวออกจากพื้นที่ปลอดภัยซึ่งตนเองคุ้นเคยมานาน ทั้งในด้านความสนใจและความรู้เดิมจากตำรับตำราเล่มเก่าและร่วมเดินทางไปกับผู้เขียน เนื่องจากวิธีการ (Mean) ที่ผู้เขียนใช้ตรวจสอบสภาพความรู้ของตนเอง ทั้งในส่วนของความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ภายในตัวของผู้เขียน และการเรียนรู้ที่เกิดจากการเดินทางและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น คือ ความหมายเชิงนัยที่ถูกชุกซ่อนไว้ระหว่างบรรทัด

หนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ส่วน ส่วนแรก บทนำ ประกอบด้วยความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ด้านการทำธุรกิจแบบหวังกำไรสุดโต่งมาสู่การทำธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาการและความเป็นมาของการให้ในภาคธุรกิจ ความหมายและรูปแบบของการให้ ส่วนที่สอง เป็นการตั้งคำถามว่าทำอย่างไรการให้จึงจะยั่งยืน ประกอบด้วย ความรู้ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน การให้เชิงกลยุทธ์ ความหมาย องค์ประกอบ และตัวแบบของการให้เชิงกลยุทธ์ ส่วนที่สาม เป็นการยกระดับการให้ เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมในระดับกว้างและยั่งยืนซึ่งอยู่ในรูปของการให้ความคิด ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง ชุมชนปฏิบัติการด้านการเรียนรู้ และการโค้ช (Coaching) ส่วนที่สี่ เป็นการนำเสนอกรณีศึกษา บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้เขียนหวังว่า การนำเสนอชุดความรู้ใหม่ต่อผู้อ่าน จะนำไปสู่ การปรับเปลี่ยนโลกทัศน์ (Affective Attributes) เกิดการทบทวนระบบ และวิธีการเรียนรู้ที่ผ่านมา โดยคาดหวังว่าความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Attributes) อย่างลึกซึ้งของผู้อ่าน จะนำไปสู่การตั้งคำถามต่อกระบวนการ เรียนรู้ในสังคมไทยปัจจุบัน หรือขยับไปอีกหน่อยก็ช่วยปรับเปลี่ยน พฤติกรรม (Psychomotor Attributes) ที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เฉพาะในห้องเรียน หรือเปลี่ยนแปลงจากการเรียนความรู้มาเป็นการเรียนความคิด เพื่อบ่มเพาะ ความตระหนักในคุณค่าของความเป็นมนุษย์และการอาศัยอยู่ร่วมกัน ในสังคมที่แตกต่างอย่างให้เกียรติและเท่าเทียม

กลยุทธ์การให้ ซึ่งเป็นสาระสำคัญของหนังสือเล่มนี้ เกิดขึ้น จากความสุขในการทำงานหนัก และความพยายามค้นหาคำตอบ จากหลากหลายแหล่งข้อมูล และการเรียนรู้จากบุคคลจำนวนมาก ที่ทำงานด้านการให้ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ผู้เขียน ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ประธานกรรมการ มูลนิธิสยามกัมมาจล และนายแพทย์สมศักดิ์ ชุนทร์ศรี อดีตเลขาธิการ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และขอขอบคุณ คุณปิยาภรณ์ มัณฑะจิตร ผู้จัดการมูลนิธิสยามกัมมาจล ที่กรุณาให้ข้อคิดและให้ข้อเสนอแนะ การทำงานของผู้เขียนอย่างตรงไปตรงมา อีกทั้งเสียสละเวลาที่มีค่ายิ่ง เพื่อร่วมสนทนและถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการให้ ในบรรยากาศ ของกัลยาณมิตรทางปัญญาในช่วงที่ผู้เขียนได้ร่วมงานวิจัยกับมูลนิธิ สยามกัมมาจลในช่วง ค.ศ. 2016-2018 จนกล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้ได้รับแรงบันดาลใจอย่างมากจากการร่วมงานวิจัยในโครงการดังกล่าว

ผู้เขียนขอขอบคุณผู้บริหารองค์กรพัฒนาทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรที่ไม่หวังผลกำไร ภาคประชาสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ ที่ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการเขียนหนังสือเล่มนี้ ขอขอบคุณ ดร.นิพนธ์
สุรพงษ์รักเจริญ ผู้บริหารโครงการ Canaan Global Leadership
ประเทศไทย และคณาจารย์จากโรงเรียนผู้นำคุณธรรม (Spiritual
Leadership School) ณ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้ทุกท่าน ที่กรุณา
แลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ในขณะที่
ผู้เขียนเข้าร่วมโครงการและเก็บข้อมูลภาคสนาม

หากหนังสือเล่มนี้มีความดีงามใด ๆ ผู้เขียนขอมอบให้เป็นพลัง
และกำลังใจแก่ ผู้อ่าน ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสังคม
ทุกท่าน ขอขอบคุณ Dr. Peter Wood กัลยาณมิตรผู้จากไกลและมิตรภาพ
งดงามที่ยังคงอยู่ในความทรงจำเสมอมา ขอขอบคุณ Prof. Dr. Yasuo Hagiwara
และ Dr. David Ip ครูที่มีเมตตาต่อผู้เขียนเสมอ ขอขอบคุณลูกทั้งสองคน
ของแม่ พลอยสิริ และเพชร สิริสุนทร ที่เป็นกำลังใจให้ทุกวันของแม่
เป็นวันที่มีความหวัง ผู้เขียนหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์
ตามสมควรแก่องค์กรธุรกิจที่ตัดสินใจลงทุนด้านการให้ ผู้นำชุมชน
คณาจารย์ และนิสิตนักศึกษาที่สนใจประเด็นด้านการเรียนรู้เพื่อสร้าง
การเปลี่ยนแปลง อย่่างไรก็ตาม หากมีข้อผิดพลาดประการใดในหนังสือ
เล่มนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับคำแนะนำจากผู้อ่านทุกท่านด้วยความยินดี
และรู้สึกขอบคุณยิ่ง

พัชรินทร์ สิริสุนทร

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6 ตุลาคม 2562

table of contents

เกริ่นนำ

ส่วนที่ 1: บทนำ

1	กระบวนทัศน์ใหม่ขององค์กรธุรกิจ	1
2	พัฒนาการของการให้ในภาคธุรกิจ	13
3	ตัวแบบของการให้	29

ส่วนที่ 2: ทำอย่างไร “การให้” จึงจะยั่งยืน

4	การให้ที่ยั่งยืน	49
5	การให้เชิงกลยุทธ์	65
6	ตัวแบบการให้เชิงกลยุทธ์	81

สารบัญ

ส่วนที่ 3: การให้ความคิด

7	ความคิดกับการพัฒนาที่ยั่งยืน	113
8	การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง	153
9	ชุมชนปฏิบัติการเพื่อการเรียนรู้	169
10	การโค้ช	183

ส่วนที่ 4: บทส่งท้าย

11	บทเรียนจากกรณีปฏิบัติ	211
	- กรณีศึกษามูลนิธิสยามกัมมาจล	217
	- กรณีศึกษาโรงเรียนชวานาคานาอาน	232
	เอกสารอ้างอิง	249
	ดัชนี	267
	ประวัติผู้เขียน	271

ส่วนที่

1

บทนำ

กระบวนทัศน์ใหม่ขององค์กรธุรกิจ

พัฒนาการของการให้ในภาคธุรกิจ

ตัวแบบของการให้

ดัชนี

ก

การลงทุนด้านการให้.....7, 11, 224

การให้เชิงธุรกิจ.....10

การให้ในรูปแบบการบริจาคและการสมทบ....32

การให้ในรูปของร้านการกุศล.....33

การให้ในรูปการบริจาคหรือการทำบุญ.....40

การพัฒนาที่ยั่งยืน.....49, 50, 52, 53, 57, 60, 71, 81

การให้เชิงกลยุทธ์.....65, 72

การบริจาคที่ก่อให้เกิดผลกระทบสูง....102, 103

การบริจาคที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนเฉพาะประเด็น...87, 91

การคิด.....113

การคืนไหล.....138, 139

การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง....154, 160, 162, 163

การสานเสวนา.....163

การติดตั้งและจัดวางความคิด.....219

การเรียนรู้เชิงบวก.....227

การพัฒนาจิตวิญญาณ.....235, 242

การสร้างชุมชนจำลอง.....233, 237

ข

ขบวนการเขมาอีลอนดง.....236, 239

ขบวนการหมู่บ้านใหม่.....242

ค

ความคิดที่น่ากลัว.....118

ความคิดลวงล้า.....119

ความคิดหวาดกลัวทางสังคม.....122, 123, 124

ความคิดซึ่มเศร้า.....125, 127, 128

ความคิดแบบจุนนิยม.....130, 131, 134, 138, 142, 143, 148

จ

จิตวิญญาณของขบวนการเขมาอีลอนดง.....239

ด

ตัวแบบของการลงทุนด้านการให้เชิงกลยุทธ์...83, 215

ท

ทฤษฎีความรู้.....116

บ

บริษัทปริจาค.....221, 86, 87, 88, 95, 96

ป

ปัจจัยกำหนดการให้.....16

เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน.....51, 53, 125, 213

ผ

ผลกระทบจากหมีขั้วโลก.....120

พ

ฟิสิกส์แห่งสังคม.....117

อ

องค์กรธุรกิจเพื่อสังคม.....87, 96, 98

ประวิทย์ชัยน

จุฬารpaid rathna

รศ.ดร.วิวัฒน์ ลิขิต

มหาวิทยาลัย

• ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานในสังกัด (รวมทั้งข้าราชการบำนาญ) พนักงานของรัฐ

และ สังกัดกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้างาน หรือระดับเทียบเท่าหัวหน้างาน
ในหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ
หรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ

งานวิจัยและบทความวิชาการ

ที่ปรากฏในวารสารวิชาการหรือหนังสือพิมพ์

สถาบันที่ศึกษา

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ การเงินและการธนาคาร

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/catalog/BibItem.aspx?BibID=b00107006>

กลยุทธ์การให้ : เพื่อการพัฒนาองค์กรธุรกิจอย่างยั่งยืน / พัชรินทร์ สิริสุนทร.

Author	พัชรินทร์ สิริสุนทร
Published	กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563
Detail	269 หน้า : ภาพประกอบ ; 21 ซม
Subject	ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ(+) อุตสาหกรรม -- แง่สังคม(+) อุตสาหกรรม(+) การพัฒนาแบบยั่งยืน(+)
ISBN	9789740339977
ประเภทแหล่งที่มา	 Book

"สำหรับเพื่อการศึกษาและอ้างอิงเท่านั้น"